

Извјештај о квалитету за статистику предшколског образовања, 2020/2021.

Извјештај припремила: *Милка Лончар Антић*
Датум објављивања: *01.09.2022.*

САДРЖАЈ

1	УВОД У СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ПРОИЗВОД.....	5
1.1	Намјена истраживања	5
1.2	Правни основ и одговорност статистичких институција.....	5
1.3	Коришћене класификације.....	5
1.4	Извјештајна јединица	5
1.5	Статистичка јединица посматрања.....	5
1.6	Покривеност и обухват.....	5
1.7	Статистички концепти и дефиниције	6
2	РЕЛЕВАНТНОСТ, ПРОЦЈЕНА ПОТРЕБА И ПЕРЦЕПЦИЈА КОРИСНИКА	6
2.1	Корисници података статистичког истраживања	6
2.1.1	Кључни корисници података из статистичког истраживања.....	6
2.1.2	Процјена корисничких потреба.....	6
2.1.3	Мјерење перцепције и задовољства корисника	6
2.2	Комплетност података.....	7
2.2.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1).....	7
3	ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ	7
3.1	Узорачка грешка	7
3.1.1	Индикатор квалитета и учинка – Узорачка грешка (A1).....	7
3.1.2	Активности за смањење узорачких грешака.....	7
3.2	Неузорачке грешке	7
3.2.1	Неузорачке грешке - Грешке обухвата	7
3.2.1.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)	7
3.2.1.2	Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (A3)	8
3.2.1.3	Грешка недовољног обухвата	8
3.2.1.4	Мјере за смањење грешака обухвата.....	8
3.2.2	Неузорачке грешке - Грешке мјерења.....	8
3.2.2.1	Разлози за настанак грешака мјерења	8
3.2.2.2	Мјере за смањење броја грешака мјерења	8
3.2.3	Неузорачке грешке - Грешке неодговора	8
3.2.3.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора јединица (A4)	8
3.2.3.2	Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5)	8
3.2.3.3	Поступци у случају неодговора	9
3.2.3.4	Поступци за смањење стопе неодговора	9
3.2.4	Ревизије	9
3.2.4.1	Индикатор квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије података (A6)	9
3.2.5	Импутација	9
3.2.5.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A7).....	9
4	ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА.....	9
4.1	Правовременост објављивања	9
4.1.1	Индикатор квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (TP1)	9
4.1.2	Индикатор квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (TP2)	9
4.2	Тачност објављивања	10
4.2.1	Индикатор квалитета и учинка – Тачност објављивања (TP3).....	10
4.3	Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности.....	10
5	УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ	10
5.1	Усклађеност	10
5.1.1	Индикатор квалитета и учинка - Усклађеност између различитих извора података (SN1).....	10
5.1.2	Разлози за већа одступања	10
5.2	Упоредивост	10
5.2.1	Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (CC1)	10
5.2.2	Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (CC2).....	10
5.2.3	Прекиди у временским серијама	10

5.3	Географска упоредивост.....	10
5.3.1	<i>Упоредивост с чланицама Европског статистичког система</i>	10
6	ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ФОРМАТ ДИСЕМИНАЦИЈЕ.....	11
6.1	Саопштења у којима се објављују подаци	11
6.2	Публикације у којима се објављују подаци	11
6.3	Онлајн база података	11
6.4	Пристап микроподацима	11
6.5	Доступност методолошке документације	11
6.6	Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата	11
6.7	Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) сетова података (АС1)	12
6.8	Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) метаподатака (АС2).....	12
6.9	Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности метаподатака (АС3)	12
7	ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА	12
7.1	Трошкови провођења статистичког истраживања	12
7.2	Оптерећеност давалаца података	12
7.3	Мјере за смањивање трошкова и оптерећености.....	12
8	ПОВЈЕРЉИВОСТ	12
8.1	Повјерљивост - политика	12
8.2	Повјерљивост – поступање са подацима	13
9	СТАТИСТИЧКА ОБРАДА	13
9.1	Извор података	13
9.2	Учесталост прикупљања података.....	13
9.3	Прикупљање података	13
9.4	Валидација података	13
9.5	Компилација података	13
9.6	Прилагођавања.....	13
9.6.1	<i>Сезонско прилагођавање</i>	13

1 УВОД У СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ПРОИЗВОД

1.1 Намјена истраживања

Сврха истраживања је прикупљање података о броју предшколских установа, броју дјеце, васпитних група и запослених у предшколским установама, као и броју дјеце која су похађала програм предшколског васпитања и образовања у години пред полазак у школу, у јавним и приватним установама.

Циљ истраживања је израчунавање индикатора о карактеристикама дјеце у предшколским установама, како би се задовољиле потребе корисника и добили међународно упоредиви подаци.

1.2 Правни основ и одговорност статистичких институција

Статистичко истраживање Предшколског васпитања и образовања за 2020/2021. годину, проводи се на основу Статистичког програма Републике Српске за период 2018-2021. годину, који је усвојен Одлуком Народне скупштине Републике Српске број 02/1-021-173/18 („Службени гласник Републике Српске“, број 21/18), који је заснован на Закону о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

1.3 Коришћене класификације

Користи се Међународна стандардна класификација образовања ISCED-2011, која се користи у међународној статистици и омогућује упоредивост података како унутар засебних држава тако и на међународном нивоу.

ISCED 0 – Образовање у раном дјетињству. Постоје двије категорије програма на ISCED 0 нивоу

- Образовни развојни програм у раном дјетињству (садржајем је осмишљен за дјецу од нула до двије године старости),
- Предшколско образовање (за дјецу старости од три године до почетка основног образовања).

1.4 Извјештајна јединица

Извјештајне јединице чине све јавне и приватне предшколске установе, и друге установе у којима се примјењује програм предшколског васпитања и образовања, као и редовне основне школе које су имале програм предшколског васпитања и образовања у години пред полазак у школу.

1.5 Статистичка јединица посматрања

Јединица посматрања су дјеца у предшколским установама по васпитним групама, дјеца по полу и години рађања, запослени у предшколским установама по полу, старости и еквиваленту запослености, као и дјеца која су похађала програм предшколског васпитања и образовања у години пред полазак у школу.

1.6 Покривеност и обухват

Обухват је потпун, предшколским установама обухваћени су дјечији вртићи, основне школе и друге установе које су на дан 1. октобра имале неки од организованих облика предшколског васпитања и образовања.

1.7 Статистички концепти и дефиниције

Предшколско васпитање и образовање је дјелатност која обухвата васпитање, образовање, исхрану, његу и превентивно-здравствену и социјалну заштиту дјеце старости од шест мјесеци до поласка у основну школу и обавља се у свим јавним и приватним предшколским установама.

Рад са дјецом у предшколским установама организује се у васпитним групама према узрасту дјеце, врсти и трајању програма, способностима, потребама и интересима дјеце и родитеља. Васпитне групе могу бити:

- Јасличке – за дјецу старости од шест мјесеци до 3 године
- Вртићке – за дјецу старости од три године до поласка у школу
- Мјешовите – групе за дјецу различитог узраста, формирају се у случајевима гдје се не могу формирати групе истог узраста.

Број дјеце у групи не смије прелазити прописане стандарде и нормативе. Припремни предшколски програм може се организовати у школи у трајању најмање три мјесеца и три часа дневно.

2 РЕЛЕВАНТНОСТ, ПРОЦЈЕНА ПОТРЕБА И ПЕРЦЕПЦИЈА КОРИСНИКА

2.1 Корисници података статистичког истраживања

2.1.1 Кључни корисници података из статистичког истраживања

Најважнији корисници података о предшколском васпитању и образовању су:

- Влада и друге институције јавне управе, попут Министарства просвјете и културе Републике Српске, општинске управе, Републички педагошки завод;
- наука, истраживање и образовање: образовне институције, удружења грађана;
- општа јавност: физичка лица;
- медији: РТВ куће, новинске агенције;

2.1.2 Процјена корисничких потреба

Захтјеви корисника су задовољени на начин да се уз PDF формат, на интернет страници Завода, у саопштењу, може пронаћи и еxcel табела са подацима о предшколском васпитању и образовању ради лакшег управљања подацима и њихове анализе. Како би се олакшала интерпретација података свако годишње саопштење за јавност, поред табеле са подацима, садржи кратак коментар и методолошка упутства.

2.1.3 Мјерење перцепције и задовољства корисника

Завод је 2020. године провео Анкету о задовољству корисника и резултати су доступни на званичној интернет страници Завода, али не обавља се посебно мјерење задовољства корисника истраживањем о предшколским установама.

2.2 Комплетност података

2.2.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1)

Стопа расположивих статистика је однос између расположивих статистика и статистика захтјеваних (прописаних) уредбама и регулативама (овдје се прије свега мисли на уредбе и регулативе Европске Комисије и осталих релевантних међународних организација).

Истраживање о ученицима у средњим школама за ниво Републике Српске превасходно су усклађени са законском регулативом из области средњег образовања у Републици Српској.

Такође, истраживање се проводи према захтјевима који су дефинисани уредбом Европске Комисије о производњи и развоју статистике образовања и цјеложивотног учења, број 912/2013

Испоштовано је 55,5% (5/9), захтјева из уредбе, што се може видјети у табели.

Листа статистика које се требају прикупити у складу са Регулативом Европске комисије о производњи и развоју статистике образовања и цјеложивотног учења, број 912/2013

Назив	РЗС РС
Подаци о упису	
Број полазника према врсти институције (јавна и привата) и полу	ДА
Број полазника и интензитет учествовања (редовно похађање, ванредно, еквиваленти редовног похађања)	НЕ
Број уписаних полазника према полу и старости	ДА
Број полазника према региону (NUTS 2) и полу	НЕ
Број полазника агрегирано према региону (NUTS 2), полу и старости	НЕ
Подаци о запосленим	
Број васпитача по полу и старосним групама	ДА
Број васпитача по врсти институције (јавна, приватна), радном времену и полу	ДА
Број уписаних усклађен с подацима о наставницима	НЕ
Број запослених у управи по радном времену и полу	ДА

3 ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ

3.1 Узорацка грешка

3.1.1 Индикатор квалитета и учинка – Узорацка грешка (А1)

Истраживање се не спроводи на бази узорка.

3.1.2 Активности за смањење узорачких грешака

Истраживање се не спроводи на бази узорка.

3.2 Неузорацке грешке

3.2.1 Неузорацке грешке - Грешке обухвата

3.2.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (А2)

Будући да се ради о комплетном обухвату, стопа прекомјерног обухвата није могућа.

3.2.1.2 Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (А3)

У истраживању предшколских установа не користи се више извора.

3.2.1.3 Грешка недовољног обухвата

Будући да се ради о комплетном обухвату, грешке недовољног обухвата нису могуће.

3.2.1.4 Мјере за смањење грешака обухвата

Почетком јула из пословног регистра Завода добијемо све промјене које су регистроване у току године, као што су новорегистроване или брисане предшколске установе. Све промјене из пословног регистра поредимо са подацима Министарства просвјете и културе о предшколским установама које су добиле дозволу за рад у Републици Српској. Уколико се утврде разлике адресар се ажурира.

3.2.2 Неузорачке грешке - Грешке мјерења

3.2.2.1 Разлози за настанак грешака мјерења

Грешке у мјерењу су могуће само у фази самог попуњавања обрасца приликом уноса. Најчешћи разлози грешака мјерења су:

- Лице које попуњава упитник није детаљно прочитало упутство за попуњавање.
- Лице које попуњава упитник не разумије упитник.

3.2.2.2 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најучинковитија мјера за смањење грешака мјерења је јасно и разумљиво методолошко објашњење за попуњавање, које не сме бити преопширно. Неопходно је редовно одржавање контакта са извјештајним јединицама, у случају да се јаве одређене нејасноће.

3.2.3 Неузорачке грешке - Грешке неодговора

3.2.3.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора јединица (A4)

У школској 2020/2021. години није било неодговора извјештајних јединица

3.2.3.2 Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5)

У школској 2020/2021. години није било неодговора варијабле.

3.2.3.3 Поступци у случају неодговора

У случају неодговора настојимо добити недостајуће податке, ако у томе не успијемо стављамо да је податак непознат.

3.2.3.4 Поступци за смањење стопе неодговора

Када се уочи да су одређена питања нејасна, настојимо их детаљније објаснити у наредној школској години. Такође, у допису који шаљемо извјештајним јединицама заједно са обрасцем, наведен је и телефонски број за све додатне информације и нејасноће у вези попуњавања обрасца.

3.2.4 Ревизије

3.2.4.1 Индикатор квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије података (A6)

Предшколско образовање није било предмет ревизије.

3.2.5 Импутација

3.2.5.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A7)

Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе импутираних података.

4 ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА

4.1 Правовременост објављивања

4.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (TP1)

Правовременост првих резултата за школску 2020/2021. годину износи Т+ 161 дана

Референтни период	01.10.2020.
Датум објаве првих/претходних/прелиминарних резултата	10.03.2021.
Временски размак (број дана)	Т+ 161

4.1.2 Индикатор квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (TP2)

Референтни период	01.10.2020.
Датум објаве коначних резултата	14.04.2021.
Временски размак	Т+ 196

Правовременост коначних резултата износи Т+ 196 дана.

4.2 Тачност објављивања

4.2.1 Индикатор квалитета и учинка – Тачност објављивања (TP3)

Индикатор за произвођаче статистика

Тачност објављивања износи Т+0.

Референтни период	01.10.2021.
Најављени датум објављивања (према Календару публикација)	14.04.2021.
Стварни датум објављивања	14.04.2021.
Временски размак	Т+0

Индикатор за кориснике статистика:

Стопа тачности објављених података предшколског образовања износи 100%.

4.3 Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности

Није било кашњења између најављеног и стварног датума објаве.

5 УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ

5.1 Усклађеност

5.1.1 **Индикатор квалитета и учинка - Усклађеност између различитих извора података (СН1)**

Не користи се више различитих извора података.

5.1.2 *Разлози за већа одступања*

Није примјенљиво.

5.2 Упоредивост

5.2.1 **Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (СС1)**

Није примјенљиво, нема упоредних статистика.

5.2.2 **Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (СС2)**

Подаци о предшколским установама се прикупљају и објављују од 2001. године и упоредиви су.

5.2.3 *Прекиди у временским серијама*

Није било прекида у серијама од почетка прикупљања годишњих података.

5.3 Географска упоредивост

5.3.1 *Упоредивост с чланицама Европског статистичког система*

Подаци о предшколском образовању су упоредиви с осталим чланицама Европског статистичког системе у мјери која зависи од усклађености образовних система у појединим државама.

6 ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ФОРМАТ ДИСЕМИНАЦИЈЕ

6.1 Саопштења у којима се објављују подаци

Подаци о предшколском образовању се објављују путем годишњег саопштења Предшколске установе, школска година 2020/2021. Подаци се односе на јаслице и дјечије вртиће као и друге установе које су на дан 1. октобра 2020. године имале неки од организованих облика предшколског васпитања и образовања. Подаци годишњег статистичког извјештаја су доступни у pdf и excel формату на web страници Завода:

http://www.rzs.rs.ba/front/article/2848/?left_mi=None&up_mi=&add=None.

6.2 Публикације у којима се објављују подаци

Поред саопштења подаци о предшколском образовању се објављују у следећим публикацијама:

- Билтен предшколског образовања, садржи неколико подглавља у којима се дају подаци о боравку дјеце и њиховом васпитању и образовању до поласка у школу, подаци су доступни на web страници Завода:
<http://www.rzs.rs.ba/front/category/261/>.
- Статистички годишњак Републике Српске, садржи вишегодишње податке доступне на web страници Завода:
http://www.rzs.rs.ba/front/category/8/?left_mi=287&add=287.
- Ово је Република Српска, садржи основне податке о предшколском образовању доступне на web страници
http://www.rzs.rs.ba/front/category/308/?left_mi=288&add=288.
- Градови и општине Републике Српске, доступни на web страници
http://www.rzs.rs.ba/front/category/380/?left_mi=331&add=331.

6.3 Онлајн база података

Онлајн база података је доступна корисницима.

6.4 Приступ микроподацима

Микроподаци су недоступни, подлежу општим законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе.

6.5 Доступност методолошке документације

Методолошки документи доступни су како у електронском облику тако и у форми публикације. Онлајн методологија се налази на web страници Завода:

http://www.rzs.rs.ba/front/category/12/190/?left_mi=23&up_mi=12&add=23.

6.6 Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани. У свакој публикацији као и на web страници Завода налази се кратак преглед методолошких информација.

6.7 Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) сетова података (AC1)

Није ријешена процедура за евиденцију броја прегледа сетова података о предшколском образовању.

6.8 Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) метаподатака (AC2)

Није ријешена процедура за евиденцију броја прегледа сетова метаподатака о предшколском образовању.

6.9 Индикатор квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака (AC3)

Стопа комплетности метаподатака за Статистику предшколског образовања у 2020/2021. години износи 96,7%.

7 ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА

7.1 Трошкови провођења статистичког истраживања

Број утрошених часова рада	Нису расположиви
Материјални трошкови (штампање и слање образаца на терен)	Нису расположиви
Годишњи број образаца који се достављају извјештајним јединицама	327

7.2 Оптерећеност давалаца података

Нису расположиви подаци о оптерећењу и трошковима извјештајних јединица.

7.3 Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Мјера за смањење трошкова и оптерећености је коришћење административних извора података.

8 ПОВЈЕРЉИВОСТ

8.1 Повјерљивост - политика

Подаци који се прикупљају за потребе истраживања, подлијежу законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе.

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).

8.2 Повјерљивост – поступање са подацима

Правилником о заштити повјерљивих података Републички завод за статистику Републике Српске, регулисано је осигуравање повјерљивости индивидуалних података, као и процедуре при давању, размјени и уступању тих података корисницима или групама корисника. Једна од мјера у вези са повјерљивошћу подата се обезбеђује писаном изјавом о заштити и чувању тајности статистичких података, што је обавеза свих запосленика Завода.

9 СТАТИСТИЧКА ОБРАДА

9.1 Извор података

Подаци потребни за истраживање се прикупљају од свих предшколских установа и школа које организују програм предшколског васпитања и образовања у години пред полазак у школу.

9.2 Учесталост прикупљања података

Периодика прикупљања података је на годишњој основи.

9.3 Прикупљање података

Подаци о предшколском васпитању и образовању прикупљају се Годишњим извјештајем за предшколске установе - образац ПШВ. Почетком октобра подручна одјељења Завода достављају свим предшколским установама и основним школама штампане обрасце, а оне су дужне попуњене обрасце доставити до 30. октобра текуће године подручним одјељењима Завода. Одјељења након прикупљања и контроле обрасце шаљу Заводу. Од радне 2020/2021. године извјештајне јединице податке могу попуњити и путем електронских упитника.

9.4 Валидација података

Валидација података се проводи након прикупљања извјештаја од свих предшколских установа и основних школа, подручна одјељења Завода врше рачунску контролу, а након тога извјештаје достављају Заводу. Унос, логичка контрола, корекција и обрада података обавља се у Републичком заводу за статистику Републике Српске. У Заводу се врше корекције, исправљају грешке, анализирају подаци и праве обрадне табеле по сваком обиљежју из упитника.

9.5 Компилација података

Статистика предшколског образовања неврши компилацију података.

9.6 Прилагођавања

9.6.1 Сезонско прилагођавање

Подаци Статистике предшколског образовања нису предмет сезонског прилагођавања.